

45ste VERGADERING — 12 JULI 1949

Toespraken v. d. Voorzitter en v. d. heer Minister van Justitie, naar aanl. v. d. ramp met de „Franeker“ der K.L.M. — Ingek. stukken

45STE VERGADERING

VERGADERING VAN DINSDAG 12 JULI 1949

(Bijeenroepingsuur 1.30 namiddag)

Toespraken van den Voorzitter en van den heer Minister van Justitie, naar aanleiding van de ramp met het vliegtuig „Franeker“ der K.L.M. — Ingekomen stukken. — Benoeming van een commissie tot onderzoek van den geloofsbrief, met bijbehorende stukken, van het nieuwbenoemde lid der Kamer den heer mr. H. A. M. T. Kolfshoten. — Mededeling van het door den Voorzitter zenden, namens de Kamer, van een telegram van gelukwens aan H.M. de Koningin en Z.K.H. den Prins der Nederlanden ter gelegenheid van Hoogstderzelver 12½-jarige echtvereniging. — Mededeling van de benoeming van rapporteurs voor wetsontwerpen. — Mededeling van een besluit van de Centrale Afdeling. — Regeling van werkzaamheden. — Verslag uitgebracht over den geloofsbrief, met bijbehorende stukken, van het nieuwbenoemde lid der Kamer den heer Kolfshoten. — Toelating en beëdiging van den heer Kolfshoten. — Aanneming van wetsontwerpen. — Schorsing en hervatting van de vergadering. — Mededeling van de benoeming van rapporteurs voor wetsontwerpen. — Mondeling verslag uitgebracht over wetsontwerpen. — Aanneming van wetsontwerpen. — Mededeling van den Voorzitter.

Voorzitter: de heer **Kranenburg**

Tegenwoordig, met den Voorzitter, 38 leden, te weten:

de heren Woltjer, Tjalma, Jonkman, J. J. Kramer, Verhey, Van Velthoven, Steinkühler, Nijkamp, Algra, Van Lieshout, Kraaijvanger, Molenaar, Berger, Hoogland, Kievit, Witteman, Reijers, Ruijs de Beerenbrouck, Beaufort, De Dreu, Kolff, Vixseboxse, Brandenburg, Wendelaar, Anema, mejuffrouw Tjeenk Willink, de heren Van de Kieft, Bierema, Rip, Schipper, Teulings, Brongersma, Van Santen, Kolfshoten, De Bruijn, Kerstens, Van Heuven Goedhart, en de heer Wijers, Minister van Justitie.

De notulen van het verhandelde in de vorige vergadering worden gelezen en goedgekeurd.

De **Voorzitter:** Waarde medeleden! Wederom wordt ons volk opgeschrikt door het bericht van een zware ramp, die de Nederlandse luchtvaart heeft getroffen. De tijding van dit ongeval, zó spoedig na de vlieg-ramp bij Bari, zal de leden onzer Kamer diep hebben getroffen. Uit naam der Kamer geef ik uiting aan ons gevoel van diepe deernis met de helaas weer zo talrijke slachtoffers en hun familieleden, en aan onze sympathie en medeleven met de leiding van de K.L.M., die binnen zo korten tijd wederom door een zo schrikkelijke ramp wordt getroffen.

De heer **Wijers**, Minister van Justitie: Mijnheer de Voorzitter! Mag ik met een enkel woord namens de Regering mij bij uw woorden aansluiten en de verzekering geven, dat deze ramp ook de Regering met droefenis heeft vervuld en dat zij deelneemt in de smart der nabestaanden van degenen, die daarvan het slachtoffer waren.

De **Voorzitter:** Ik deel aan de Kamer mede:

A. dat zijn ingekomen:

1°. berichten van leden, die verhinderd zijn de vergadering bij te wonen:

van den heer **Woudenberg**, deze maand, wegens verblijf in het buitenland;

Handelingen der Staten-Generaal — Zitting 1948—1949 — I**(Voorzitter)**

van den heer **Oosterhuis**, wegens andere ambtsbezigheden;
van den heer de **Zwaan**, wegens andere bezigheden;
van den heer **Regout**;
van den heer **Van Walsum**, wegens andere ambtsbezigheden.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen;

2°. de volgende door de Tweede Kamer der Staten-Generaal aangenomen ontwerpen van wet:

Naturalisatie van:

E. L. H. van **Aubel** en 19 anderen (1143);A. H. **Janssen** (1144);C. **Gadiel** en 19 anderen (1145);H. **Gartner** en 22 anderen (1146);W. E. G. **Müller** en G. E. W. **Müller** (1149);K. **Babayan** en 19 anderen (1153);P. H. F. **Brenneker** en 21 anderen (1156);J. H. **Back** en 20 anderen (1161);A. **Arling** en 19 anderen (1177);H. S. M. **Althof** en 19 anderen (1178);

Goedkeuring van het Statuut van de Raad van Europa, ondertekend te Londen op 5 Mei 1949 (1247);

Wijziging van het vijfde hoofdstuk der Rijksbegroting voor 1947 (1254);

Wijziging van de begroting van inkomsten en uitgaven van het Zuiderzeefonds voor 1947 (1228);

Begroting van het Landbouw-Egalisatiefonds voor 1949 (1000 C);

Aanvulling van de Landbouwwitvoerwet 1938 (1239);

Wijziging van de Veiligheidswet 1934 (1256).

Deze wetsontwerpen zullen worden gezonden aan de afdelingen;

3°. de geloofsbrief, met bijbehorende stukken, van het nieuwbenoemde lid der Kamer den heer **mr. H. A. M. T. Kolfshoten**.

Deze stukken zullen worden gesteld in handen van een commissie tot onderzoek van den geloofsbrief van het nieuwbenoemde lid.

Ik benoem tot leden dier commissie de heren **Woltjer**, **Hoogland** en **Verhey**;

4°. de volgende Regeringsmissives:

a. een, van den Minister van Buitenlandse Zaken, ten geleide van den tekst van:

1°. een protocol, met bijlagen, betreffende het betalingsverkeer tussen Nederland en de drie Westelijke Zones van Duitsland dd. 10 Mei 1949;

2°. een handelsovereenkomst, met bijlagen, gesloten tussen Nederland en Polen op 24 Mei 1949;

3°. een protocol, met bijlagen, betreffende het handelsverkeer tussen Nederland en Finland dd. 1 Juni 1949;

b. een, van den Minister van Verkeer en Waterstaat, ten geleide van de statuten der K.L.M., zoals die thans luiden na de statutenwijzigingen dd. 18 Maart 1948 en 11 Januari 1949, benevens een volledige opgave van de wijzigingen, vergezeld van een toelichting daarop;

c. een, van den Minister zonder Portefeuille, ten geleide van de bij Koninklijk besluit van 25 Mei jl. no. 29 (*Staatsblad* no. J 215) goedgekeurde aanvullingsbegroting van Indonesië voor het dienstjaar 1947, met de daarbij behorende Memorie van Toelichting;

d. een, van den Minister van Overzeese Gebiedsdelen, ten geleide van de volgende documenten van de Federale Conferentie Bandoeng:

1°. Stuk No. 125/L.K. 12 Ned. Handelingen eerste vergadering der vijfde zitting;

2°. Stuk No. 127/Ind. Ned. Afdelingsverslag m.b.t. het praeadvies van de Voorbereidende Financieel-Economische Commissie;

3°. Stuk No. 129/Ind. Nota houdende enige desiderata m.b.t. de Federale Conferentie;

(Voorzitter)

e. een, van den Minister van Buitenlandse Zaken, ten geleide van het verslag, uitgebracht door den heer A. Kruysse, inspecteur van de Volksgezondheid, Nederlands Vertegenwoordiger in de Commissie voor Verdovende Middelen der Verenigde Naties, omtrent de vierde zitting van deze Commissie, welke van 16 Mei tot 3 Juni jl. te Lake Success plaats had.

Deze missives worden voor kennisgeving aangenomen; de bijlagen zullen worden nedergelegd ter griffie, ter kennisneming door de leden, die sub a en c vermeld ter vertrouwelijke kennisneming;

5°. een missive van den Lord Chancellor van de House of Lords, te Londen, houdende mededeling, dat de uitnodiging tot een bezoek aan ons land, en wel van 19 tot 23 September a.s., gaarne wordt aanvaard.

Deze missive wordt voor kennisgeving aangenomen;

6°. een verzoekschrift van P. C. J. Tissot van Patot, te Breda, houdende verzoek, te bevorderen, dat hem alsnog het in artikel 26 der Pensioenwet genoemde tweede pensioen worde toegekend.

Dit adres zal worden gesteld in handen van de Commissie voor de Verzoekschriften;

7°. een telegram van den voorzitter der samenwerkende verenigingen te Batavia, waarin hij namens die verenigingen mededeling doet, dat door die groep is geconstateerd, dat de spanning, de onzekerheid, het gevaar en de verbitterheid der Nederlanders inmiddels zijn vergroot in plaats van verminderd.

Dit telegram zal worden nedergelegd ter griffie, ter inzage voor de leden;

8°. een motie van het Comité Het Joodse Kind, te Amsterdam, aangehouden in een vergadering, op 28 Juni jl. aldaar gehouden, waarin wordt gesteld, dat Joodse oorlogspiegekinderen als regel onder Joodse voogdij dienen te worden gesteld.

Deze motie zal worden nedergelegd ter griffie, ter inzage voor de leden;

9°. de volgende geschriften:

een, van burgemeester en wethouders van Heteren, betreffende het wetsontwerp op de materiële oorlogsschaden;

een, van den Nederlandsch-Indischen Bond van ex-krijgsgevangenen en -geïnterneerden te Amsterdam, betreffende als voren.

Deze stukken zullen worden nedergelegd ter griffie, ter inzage voor de leden;

B. dat ik, namens de Kamer, aan Hare Majesteit de Koningin en Zijne Koninklijke Hoogheid den Prins der Nederlanden een telegram van gelukwens heb gezonden ter gelegenheid van Hoogstderzelver 12½-jarige echtvereniging;

C. dat de afdelingen hebben benoemd tot rapporteurs voor de wetsontwerpen nos. 1212, 1184, 1190, 1231, 1074 en 1230 de heren Beaufort (tevens voorzitter), Witteman, Teulings, Van Lieshout en De Dreu;

D. dat de Centrale Afdeling, overeenkomstig mijn op 7 Juli jl. aan de leden medegedeelde voornemen, heeft besloten in de afdelingen te doen onderzoeken heden, na de schorsing der vergadering, de wetsontwerpen:

Naturalisatie van:

E. L. H. van Aubel en 19 anderen (1143);

A. H. Janssen (1144);

C. Gadiel en 19 anderen (1145);

H. Gartner en 22 anderen (1146);

W. E. G. Müller en G. E. W. Müller (1149);

K. Babayan en 19 anderen (1153);

P. H. F. Brenneker en 21 anderen (1156);

J. H. Back en 20 anderen (1161);

A. Arling en 19 anderen (1177);

H. S. M. Althof en 19 anderen (1178);

Goedkeuring van het Statuut van de Raad van Europa, onderkend te Londen op 5 Mei 1949 (1247);

Wijziging van het vijfde hoofdstuk der Rijksbegroting voor 1947 (1254);

Wijziging van de begroting van inkomsten en uitgaven van het Zuiderzeefonds voor 1947 (1228);

Begroting van het Landbouw-Egalisatiefonds voor 1949 (1000C);

Aanvulling van de Landbouwuivoerwet 1938 (1239);

Wijziging van de Wet tot aanvulling van renten krachtens de Invalideitwet (1215);

Wijziging van de Veiligheidswet 1934 (1256);

E. dat de Minister van Financiën verhinderd is, wegens noodzakelijke aanwezigheid in de Tweede Kamer, de vergadering der Kamer van heden bij te wonen en dat hij bij de behandeling van de wetsontwerpen nos. 1190 en 1231 zal worden vervangen door den Minister van Justitie;

F. dat de Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen verhinderd is aanwezig te zijn en dat de Minister van Justitie hem bij de behandeling van wetsontwerp no. 1184 eveneens zal vervangen.

De Voorzitter: Ik stel aan de Kamer voor, zulks in afwijking van het bepaalde bij artikel 46 van het Reglement van Orde, nog heden de openbare behandeling te doen geschieden van de wetsontwerpen tot naturalisatie, welke straks in de afdelingen zullen worden onderzocht, voor zover althans daaromtrent een blanco-eindverslag zal zijn vastgesteld.

Daartoe wordt besloten.

De Voorzitter: Ik geef thans het woord aan den heer Woltjer tot het uitbrengen van verslag namens de commissie tot onderzoek van den geloofsbrief, met bijbehorende stukken, van het nieuwbenoemde lid der Kamer den heer mr. H. A. M. T. Kolfshoten.

De heer Woltjer brengt het volgende verslag uit:

De commissie, benoemd tot onderzoek van den geloofsbrief, met bijbehorende stukken, van het nieuwbenoemde lid der Kamer den heer mr. H. A. M. T. Kolfshoten, heeft de eer het volgende te rapporteren.

In handen der commissie zijn gesteld de volgende stukken:

A. een missive van den voorzitter van het Centraal Stembureau, dd. 14 Juni 1949, ten geleide van een afschrift van zijn besluit van denzelfden datum, waarbij de heer H. A. M. T. Kolfshoten, te Eindhoven, wordt benoemd verklaard tot lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal in de vacature, ontstaan door het ontslag nemen van den heer H. F. M. Baron van Voorst tot Voorst;

B. een missive van den voorzitter van het Centraal Stembureau, dd. 23 Juni 1949, houdende mededeling, dat de heer H. A. M. T. Kolfshoten, te Eindhoven, die bij zijn besluit van 14 Juni 1949 werd benoemd verklaard tot lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, zijn benoeming aanneemt.

De benoemde heeft overgelegd:

1. de kennisgeving van den voorzitter van het Centraal Stembureau, dat hij is benoemd;

2. het bericht, dat bij den voorzitter van het Centraal Stembureau is ontvangen de mededeling, dat hij zijn benoeming heeft aangenomen;

3. een hem betreffend uittreksel uit het geboorteregister;

4. een verklaring, vermeldende de openbare betrekkingen, die hij bekleedt.

Uit deze stukken blijkt, dat het nagenoemde benoemde lid den bij de wet gevorderden leeftijd heeft bereikt en dat hij geen betrekking bekleedt, die onverenigbaar is met het lidmaatschap van de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Uw commissie heeft derhalve de eer voor te stellen, als lid der Kamer toe te laten den heer mr. H. A. M. T. Kolfshoten, nadat hij de bij de Grondwet voorgeschreven eden (verklaring en beloften) zal hebben afgelegd.

De Kamer verenigt zich met de voorgestelde conclusie.

(Voorzitter)

De Voorzitter: Namens de Kamer dank ik de leden der commissie voor het volbrengen van hun taak.

Ik verzoek den heer griffier het nieuwbenoemde lid, dat in het gebouw aanwezig is, binnen te leiden.

Nadat de griffier den heer Kolfschoten heeft binnengeleid, legt hij in handen van den Voorzitter de bij de Grondwet voorgeschreven eden af.

De Voorzitter: Ik wens den heer Kolfschoten geluk met zijn benoeming en verzoek hem in ons midden plaats te nemen.

De heer Kolfschoten zal behoren tot de tweede afdeling.

Aan de orde is de behandeling van de wetsontwerpen:

Wijziging van het zesde hoofdstuk der Rijksbegroting voor het dienstjaar 1947 (1184);

Wijziging van het zevende hoofdstuk A der Rijksbegroting voor het dienstjaar 1947 (1190);

Vaststelling van het slot der algemene rekening van Rijksontvangsten en uitgaven, het slot der rekeningen, bedoeld in artikel 87, derde lid, en het slot der rekeningen van takken van Rijksdienst, bedoeld in artikel 88 der Comptabiliteitswet (Staatsblad 1927, no. 259) over het dienstjaar 1944 (1231);

Bekrachtiging van een met toepassing van het tweede lid van artikel 183 der Indische Staatsregeling vastgestelde ordonnantie. (Heffing van opcenten op de invoerrechten in 1949.) (1230).

Deze wetsontwerpen worden achtereenvolgens zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

De vergadering wordt voor zeventig minuten geschorst.

De vergadering wordt hervat.

De Voorzitter: Ik deel aan de Kamer mede, dat de afdelingen hebben benoemd tot rapporteurs:

voor de wetsontwerpen nos 1143, 1144, 1145, 1146, 1149, 1153, 1156, 1161, 1177 en 1178, de heren Rip, Witteman (tevens voorzitter), Brongersma, Berger en De Dreu;

voor het wetsontwerp no. 1247, de heren Beaufort (tevens voorzitter), Van Velthoven, Brongersma, Woltjer en Kraayvanger, en

voor de wetsontwerpen nos. 1254, 1228, 1000 C, 1239, 1215 en 1256, de heren Rip, Kolff (tevens voorzitter), Bierema, Verhey en Reijers.

De griffier brengt mondeling verslag uit over de wetsontwerpen nos 1143, 1145, 1146, 1149, 1153, 1156, 1161, 1177 en 1178.

Aan de orde is de behandeling van de wetsontwerpen:

Naturalisatie van Emile Louis Henri Van Aubel; Christiaan Leo Baemans; Philip Blits; Susanna Blokland; Jean Daris; Joannes Juliaan Adriaan van Elk; Peter Amandus Goumans; Petrus Ernest van Helstand; Adrianus Hugens; Gerardus Joannes Ipskamp; Alexander Cornelius Lövering; Helena Mulder; Johanna Mulder; Johannes Christian Hubert Péreij; Servais Guillaume Pisters; Beatrice Mabel Richards; Pieter de Rijke; Adrianus Joannes Schrauwen; Herman Ferdinand Souffree; Christianus Joannes van Tilburg (1143);

Naturalisatie van Curt Gadiel; Emile Jean Auguste Joseph Gremaux; Elizabeth Francina Grupper, weduwe van Franz Martin Kleinemanns; Johanna Harde; Julius Joseph; Richard Joseph; Agnes Maria Klebe; Arie Willem Korpel; Karl Wilhelm Theodor Kruse; Hermann Hirsch Kupferschmiedt; Ernestine Geertruida Maria Lohan; Hermann Pfalzner; Camiel Petrus van Schoonacker; Maria Agnes Thelen; Geertruy van IJssel, weduwe van Constantine Rutland; Jakobus Cristiaan Delsasso; Carl Robert Görlitz; Walther Schneider; Adam Skubisz; Mieczyslaw Zych (1145);

Naturalisatie van Herman Gartner; Käthe Rosa Rahel Grossmann, gescheiden echtgenote van Franz Burkhardt; Henricus Stephanus Hinzen; Albert Huber; Elisabeth Agnes Franziska Hüskel; Amalia Kessler, weduwe van Abraham Hirsch Wellner; Konrad Theodor Franz Langer; Siegfried Sigmund Arthur Lützw; Hermann Oortmann; Johanna Petrikat; Paula Johanna Selig, weduwe van Hugo Daniel Sinzheimer; Hendrik Joseph Severins; Karl Theodor Silbermann; Cornelius Constantinus Suls; Maria Johanna Többen, weduwe van Johann Heinrich Suelmann; Louis François Vroome;

Lambertus Hendrikus Paes; Johannes Bernardus Servaas; Henricus Smit; Johan Jacob Sohler; Margaretha Catharina Barbara Huber; Edith Wellner; Lodewijk Karel Suls (1146);

Naturalisatie van Wilhelm Ernst Gustav Müller en Gerard Ernst Wilhelm Müller (1149);

Naturalisatie van Karapet Babayan; Peter Hubertus Baens; Ernst Bodenheimer; Bernardus Henderikus Büter; Gerardus Henderikus Büter; Franziska Johanna Czech; Charles Eduard Fuhrmann; Hendrik Gijsbers; Ernst Wilhelm Karl Hecht; Matyas Kapel; Franziska Knappmann; Franziska Konecny; Nora Lemmen; Johannes Marcus van der Lubbe; Arnold Malinowski; Maria Theodora Johanna Spieringhs, weduwe van Hermann Friedrich Ottemann; Edmond Wiener; Theodor Wiener; Heinrich Garritzen; Jan Homma (1153);

Naturalisatie van Paul Hubert Frans Brenneker; Max Enker; Joseph Gerstner; Pieter Alphonse Haentjens; Albert Petrus Kiekens; Victor Hendrik Gerhard Koenen; Franz Kubin; Menkelieta Lanting, weduwe van Erwin Andreas Stix; Gertrud Lerner; Bruno Karel Hendrik Meijer; Kurt Siegfried Philip; Ludmilla Prochazka; Franz Treumann; Victor Alexander Wenzel Weil; Hendrik Batten; John William Reyers; Heinrich Smerecnik; Kazimierz Sztetyn; Herman Joseph Tebroke; Johanna Maria Theresia Haentjens; Franz Peter Kubin; Kathinka Kubin; Wanda Sztetyn; Stanislaw Sztetyn (1156);

Naturalisatie van Johann Hendrik Back; Adriana Serafina Cantadore; Ludovicus Johannes van Eijken; Richard Theodor Haas; Eco Johannes Kaltenschnee; Gerhard Peter Kleipas; Josef Kreisberg; Frieda Alwine Gustava Kühn; Bernardo Bruno Metsch; Ignac Josef Micka; Hugo Schloss; Magdalena Johanna Schmitt; Helena Wilhelmina Josephina Schomper, weduwe van Ernst Friedrich Imanuel Schroth; Maurice Emilius Stockman; Hermann Anton Temminghoff; Benis Weinberg; Wladyslaw Figlarek; Arthur Gottschall; Karol Jan Pioto Habryka; Willi Irrgang; Bernardus Hermanus Hendrikus Temminghoff (1161);

Naturalisatie van Angela Arling; Grégoire Antoine Henri Arnolts; Gerhard Hermann Broens; Bernhard Heinrich Josef Disselburg; Emilia Carolina Dormaar; Theodor Hermann van Geenhuizen; Ferdinandus Hellemann; Henri Albert van der Heyden; Hendrina Jansen; Justine Katharina Kronig; Josephus Hubertus Jacobus van de Laar; Johannes Lere; Joseph Cornelis Mathijssen; Joan Benoit van Remoortere; Henrica Isabella Salomon; Josephine Margareta Severins; Josef Vaessen; Hubertina Elisabeth Verlinden; Hendrik Wildschut; Wilhelm Zweers (1177);

Naturalisatie van Helene Sofie Mathilde Althof; Hedwig Sofie Derda; Fritz Heinrich Ernst Wilhelm Andreas Graack; Erich Herbert Hermenthal; Kurt Julius Martin Joachim Holländer; Heinrich Carl Kampermann; Jan Antoon Knevels; Friedrich Wilhelm Kohn; Albert Kaspar Kollmann; Dorothea Antonie Leifeld; Sali Mainzer; Paul Aloys Mauve; Gustav Adolph Möller; Clara Pels; Anna Maria Pomberg; Fritz Rosenthal; Martin Schiller; Vincent Josef Karel Schmidt; Johan Herman Heinrich Sturre; Heinrich Karl Kampermann (1178).

Deze wetsontwerpen worden achtereenvolgens zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

De Voorzitter: De Minister van Overzeese Gebiedsdelen heeft zich bereid verklaard, ook in deze Kamer een verklaring af te leggen in zake Indonesië.

In overleg met het Seniorenconvent stel ik mij voor, dat die verklaring wordt afgelegd in een tegen a.s. Dinsdag, 19 Juli, te half-twee uren, bijeen te roepen vergadering in comité-generaal.

Vertrouwende, dat de Tweede Kamer heden of morgen de openbare behandeling van het wetsontwerp tot goedkeuring van het Noord-Atlantisch Verdrag (1237) ten einde brengt, is het mijn voornemen aan de Centrale Afdeling voor te stellen, dien dag tevens te doen onderzoeken het zo juist genoemde wetsontwerp, het wetsontwerp inzake de verzekering tegen de geldelijke gevolgen van onvrijwillige werkloosheid (704), benevens die ontwerpen, welke dan mede door de Tweede Kamer zullen zijn afgedaan.

De vergadering wordt te 3.22 uur namiddag gesloten.

Verbetering

In de redevoering van den heer Molenaar:

blz. 741, kol. 2, reg. 22 v.o., staat: „van den gang”; lees: voor den gang;

reg. 21 v.o., staat: „Stedelijk Museum”; lees: Rijksmuseum.

